

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

van

WOENSDAG 27 APRIL 2016

Voormiddag

Samengevoegde vragen van

- mevrouw Valerie Van Peel aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de jaarrekening van de ziekenfondsen" (nr. 8947)
- de heer Jan Spooren aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de controle op ziekenfondsen" (nr. 11081)

Valerie Van Peel (N-VA):

Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dit is een vraag naar de stand van zaken. In de wet van 17 juli 2015 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, die in werking trad op 27 augustus, wordt in artikel 41 bepaald dat de ziekenfondsen hun jaarrekeningen openbaar dienen te maken door neerlegging ervan bij de Nationale Bank van België. Ik vond dat in alle eerlijkheid een serieuze prestatie van u, mevrouw de minister. Ik weet immers dat daar al jaren vraag naar is en dat dit niet altijd met zeer veel enthousiasme werd beantwoord.

In de wet houdende diverse bepalingen werd opgenomen dat er een koninklijk besluit zou volgen dat op voorstel van de controledienst de nadere regels, de voorwaarden en de vorm zou bepalen voor de indiening van de jaarrekeningen. Daarbij merken wij eigenlijk op dat er heel wat uitvoeringsregels en voorwaarden in het vooruitzicht werden gesteld, onder andere wat betreft het afleveren van een afschrift in een nader te bepalen vorm mits schriftelijk verzoek en tegen betaling. Voorts is de Nationale Bank van België ook bevoegd om ook volgens de door de koning vast te stellen nadere regels algemene en anonieme statistieken op te maken en bekend te maken over het geheel of een gedeelte van de gegevens.

Mijn vraag is heel eenvoudig. Hoe staat het inmiddels met de uitwerking van deze uitvoeringsbesluiten?

Ik heb nog een misschien iets minder simpele vraag, namelijk of wij erop mogen vertrouwen dat de openbaarmaking en de transparantie niet nodeloos zullen worden vertraagd of bemoeilijkt maar op een zelfde wijze zullen gelden voor de ziekenfondsen als voor de andere ondernemingen in ons land? Wij krijgen immers nogal wat signalen dat de bereidwilligheid bij sommigen nog steeds niet erg sterk is en dat men eigenlijk moeite doet om de aankomende verplichting zo minimaal mogelijk in te vullen.

Jan Spooren (N-VA):

Mevrouw de voorzitter, al is mijn vraag eigenlijk meer gelieerd aan arbeidsongeschiktheid, toch werd ze samengevoegd met de vorige en ik al ze dus stellen.

Mevrouw de minister, wij hebben het er al vaak over gehad dat de adviserend geneesheren

en de ziekenfondsen nog altijd een cruciale rol spelen bij de beoordeling en opvolging van arbeidsongeschiktheid. Ik heb al verscheidene keren aangeklaagd dat de adviserend geneesheren er een te medische benadering op nahouden bij de beoordeling. Ik heb ook al een paar keer aangegeven dat er minstens een onrechtstreeks belangenconflict is in hoofde van de ziekenfondsen. Zij moeten de belangen van hun cliënten verdedigen en als die mensen om een of andere reden arbeidsongeschikt verklaard zouden willen worden, dan is het moeilijk om daar objectief tegenover te staan.

De ziekenfondsen worden gefinancierd op basis van het aantal cliënten, dus elke cliënt die uit de arbeidsongeschiktheid naar de arbeidsmarkt gaat, is een verlies van inkomsten voor de ziekenfondsen. In die zin is er minstens een onrechtstreeks belangenconflict.

Daarom hebt u ook in het kader van de laatste budgetbesprekingen aangekondigd dat er een controle zou komen op en een opvolging van het afwijkend voorschrijfgedrag van adviserende geneesheren en ziekenfondsen als er statistisch grote verschillen zijn. Wij vinden dat een zeer goede benadering en vinden het goed dat dit wordt bekeken, maar ik zou heel graag van u het volgende horen.

Ten eerste, hoe ziet u die controle meer concreet? U spreekt ook over het eventueel optreden tegen ziekenfondsen. Hebt u al enig idee wat dat zou kunnen betekenen?

Ten tweede, dit is een toegevoegde vraag waarop u niet moet antwoorden, maar hebt u al eens gedacht aan het idee om een aantal van de adviserende geneesheren onder te brengen bij het RIZIV of om een controle door het RIZIV te laten uitvoeren, veeleer dan alleen maar een gerichte herkeuring?

Minister Maggie De Block:

Mevrouw de voorzitter, mijnheer Spooren, ik merk dat u veel inventiviteit aan de dag hebt gelegd tussen uw schriftelijke neerslag van de vraag, die vier regels lang is, en de mondelinge vraag.

Al van bij de aanvang maken wij werk van de financiële transparantie van de ziekenfondsen. Dat staat zowel in het regeerakkoord als in de algemene beleidsnota's van 2015 en 2016. Een van de eerste maatregelen was trouwens om aan het Parlement voor te stellen om de wet te wijzigen opdat ziekenfondsen hun jaarrekeningen bij de Nationale Bank van België zouden neerleggen. Dat werd in juli 2015 gepubliceerd. Het overleg over deze uitvoeringsmaatregelen wordt voortgezet.

De Controledienst voor de Ziekenfondsen heeft voor de publicatie van de wet contact opgenomen met de Nationale Bank, en die contacten worden voortgezet, om te verzekeren dat de uitvoering zo snel en efficiënt mogelijk loopt. De handelingen verlopen volgens plan. De controledienst zal een van de dagen het ontwerp van uitvoeringsbesluit overmaken en zodra de verschillende stappen in de procedure zijn afgerond, zal de publicatie ervan verschijnen, in de loop van de zomer.

De eerste openbaarmaking van jaarrekeningen voor de aanvullende verzekering zal in het tweede semester van dit jaar kunnen gebeuren. Dat zal dan gaan over de rekeningen van het jaar 2015. Zoals u weet, hanteren de ziekenhuizen andere termijnen om hun begroting af te sluiten. De jaarrekeningen die op die manier zullen worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank, zullen inderdaad voor iedereen toegankelijk zijn, net zoals de jaarrekeningen van alle andere entiteiten die onderworpen zijn aan de publicatieplicht.

Mijnheer Spooren, u hebt me eerder al gevraagd waarom ik al die adviserende geneesheren

niet opneem in het RIZIV. Dat is een interessante vraag in het licht van de opdracht die u hebt beschreven. Zij hebben echter nog andere functies binnen de ziekenfondsen. We volgen met de ziekenfondsen een meerjarentraject, waarbij we onder andere alle aspecten van de rol van de adviserende geneesheren bekijken. We gaan na wat eigenlijk de hedendaagse functie is van een adviserend geneesheer.

In het kader van de herevaluatie zullen we ook zelf controlerende geneesheren bij het RIZIV installeren die steekproeven zullen uitvoeren. Ze willen er de statistische *outliers* uithalen in streken waar abnormaal veel mensen langdurig ziek worden. Uit de laatste cijfers blijkt dat er in de ene provincie 7 % langdurig zieken per jaar bijkomen en in een andere 27 %. Zit er daar misschien iets in het drinkwater? Dat moeten we onderzoeken en daarom voeren we steekproeven uit. Dat is de maatregel die nu genomen is: de herevaluatie.

We gaan daarvoor ook zelf een supplementaire controledienst oprichten. We zullen afwachten wat dat oplevert. Als dat elementen oplevert die aan de ziekenfondsen moeten worden meegedeeld, zullen we dat zeker doen. Het is de eerste keer dat wij dit zelf doen.

Dat is goed afgebakend. Wij hebben de methodiek daarvoor, dankzij een kruising van de gegevens die het RIZIV al binnenkreeg. Zij konden er alleen nog niets mee doen.

Als blijkt dat er te veel mensen door een of ander ziekenfonds naar daar worden afgeschoven, is het belangrijk dat daarop wordt gewezen. Er moet een responsabilisering zijn, los van de individuele gevallen.

Ik sta open voor alles, maar ik kan niet zomaar een beslissing nemen met betrekking tot de adviserende geneesheren en de ziekenfondsen als men weet dat zij al moeilijkheden hebben om mensen te vinden. Zij hebben meerdere taken. Ik vraag mij soms wel af of dit nog allemaal hedendaagse taken zijn.

De rol van de adviserende geneesheren behoort eigenlijk ook tot de bevoegdheid van de minister van Werk. Wij gaan daar niet op wachten. Wij nemen het heft zelf in handen. Dat maakt onderdeel uit van onze besprekingen met de ziekenfondsen.

Valerie Van Peel (N-VA):

Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik hoor dat er veel overleg en contact is. Dat is ook een beetje mijn bezorgdheid. Ik hoop dat het einde van de rit in zicht is en er een volledige transparantie komt. U hebt daarin belangrijke stappen gezet. Het is dus geen kritiek op de stappen die u daarin neemt. Ik hoop dat wij daarin kunnen doorzetten.

De heer Spooren zal waarschijnlijk verder op het verhaal van de adviserende geneesheren ingaan, maar u zegt terecht dat u zich ook vragen stelt bij de rol die de ziekenfondsen in de toekomst zullen hebben en de rol van de adviserende geneesheren daarbinnen. Als ik nu hoor dat u een controleorgaan zult oprichten om te controleren of zij de juiste stappen zetten, dan vraag ik mij af of ons voorstel om hen onder het RIZIV te brengen misschien niet veel tegelijk zou oplossen. Dat is toch een piste die wij verder zouden moeten onderzoeken.

Minister Maggie De Block:

U gaat alleen van deze taak uit. Ik zeg alleen dat zij nog andere taken hebben. De controledienst die wij oprichten is echter geen controledienst voor de ziekenfondsen.

Het gaat erom dat er regionaal grote, abnormale schommelingen zijn in het aantal langdurig

zieken, die niet verklaarbaar zijn. Wij spreken over 20, 27 en 7 %. Dan mag ik toch zeggen dat er een significant verschil is. Er moet dus worden onderzocht wat er in die provincies gaande is. Het probleem is niet aan één ziekenfonds gebonden, want alle ziekenfondsen zijn in alle provincies actief. Er komt dus een herevaluatie om te weten te komen waarom er zoveel, ook jonge, mensen langdurig ziek worden. Dat is onze taak. Het is de eerste keer dat wij zoiets zullen doen, maar dat is voor alle duidelijkheid geen controledienst van de ziekenfondsen. Wij moeten maatregelen nemen, maar die moeten onderbouwd zijn.

Jan Sporen (N-VA):

Ik ben blij te horen dat men in twee richtingen werkt.

Ik begrijp dat u samen met de ziekenfondsen de rol en taken van de adviserende geneesheer aan het herbekijken bent. Ik hoor vanuit de ziekenfondsen ook heel positieve signalen. Zij sturen steeds meer mensen naar cursussen *disability* management en *case* management. Dat is een goede evolutie.

De controle is nieuw en baanbrekend. In die zin ben ik daarover heel tevreden. Ik ben benieuwd hoe die in de praktijk uitgevoerd zal worden en welke resultaten die zal opleveren. Als uit die controles blijkt dat er veel verschillen zijn en als het probleem op dat moment niet echt kan worden opgelost, dan moeten wij zeker nog eens bekijken of er structurele oplossingen gevonden kunnen worden. U zegt dat de adviserende geneesheer verschillende taken heeft. Misschien moet een deel van die taken effectief bij de ziekenfondsen blijven en kan een deel van die taken door andere adviserende geneesheren vanuit het RIZIV worden uitgevoerd. Wij zullen zeker nog op die discussie terugkomen.

Het incident is gesloten.